

LOV 1978-06-09 nr 49: Lov om reindrift.

[Utskriftsvennlig versjon](#)

DATO: LOV-1978-06-09-49
DEPARTEMENT: LMD (Landbruks- og matdepartementet)
PUBLISERT: ISBN 82-504-1286-9
IKRAFTTREDELSE: 1979-07-01
SIST-ENDRET: LOV-2003-07-04-74 fra 2004-01-01
ENDRER:

SENTRALE FORSKRIFTER

INNHOLD

Lov om reindrift.

Kapittel I. Formål og grunnleggende forutsetninger for reindriften.

- § 1. Formål og virkeområde.
- § 2. Reinbeiteområder, reinbeitedistrikter, beitesoner.
- § 3. Vilkår for å utøve reindrift i reinbeiteområde.
- § 4. Etablering av reindrift. Driftsenhet.
- § 5. Vilkår for å utøve reindrift utenfor reinbeiteområde.

Kapittel II. Styringsorganer, administrasjon og distriktsplan.

- § 6. Reindriftsstyre.
- § 7. Områdestyre.
- § 8. Distriktsstyre og leder.
- § 8a. Distriktsplan.
- § 8b. Virkning av distriktsplan og brudd på planen.

Kapittel III. Hva retten til å utøve reindrift omfatter.

- § 9. Generelt om retten til å utøve reindrift.
- § 10. Opphold, ferdsel og flyttleier.
- § 11. Beiteretten.
- § 12. Gjerder og andre anlegg.
- § 13. Brensel og trevirke.
- § 14. Jakt, fangst og fiske.
- § 15. Utnytting av eiendom i reinbeiteområde.

Kapittel IV. Merking av tamrein, registrering av reinmerker m.m.

- § 16. Plikt til merking av tamrein.
- § 17. Registrering av reinmerke.
- § 18. Utfyllende bestemmelser om reinmerker.

Kapittel V. Alminnelige regler om utøvelsen av reindriften.

- § 19. Melding om reindrift.
- § 20. Reineiers driveplikt.
- § 21. Sammenblanding av rein.
- § 22. Skilling av sammenblandet rein.
- § 23. Varsel om samling av rein. Kontroll.
- § 24. Fjerning av ulovlig beitende rein.

Kapittel VI. Ansvar for skade. Erstatning.

- § 25. Objektivt og felles ansvar.
- § 26. Lempninger i ansvaret etter § 25.
- § 27. Erstatningsskjønn.

Kapittel VII. Forskjellige bestemmelser.

- § 28. Ferdsl i område hvor tamrein beiter.
- § 29. Hunder.
- § 30. Opptaing av reinlav. Reinfarming m.v.
- § 31. Ekspropriasjon.
- § 32. Reindrifsfond.
- § 33. Utfyllende forskrifter.
- § 34. Tvangstiltak.
- § 35. Forholdet til forvaltningsloven.
- § 36. Straffansvar.
- § 37. Ikrafttreden.

Lov om reindrift.

Jfr. lappekodisillen 2 okt 1751, lover 31 mai 1935 nr. 5, 9 juni 1972 nr. 31, 11 mars 1983 nr. 8, 11 mars 1983 nr. 9, lov 21 des 1984 nr. 101. Jfr. *tidligere* lov 12 mai 1933 nr. 3 med tilleggslov 31 mai 1935 nr. 4 og lov 29 mai 1953 nr. 6.

Kapittel I. Formål og grunnleggende forutsetninger for reindriften.

§ 1. Formål og virkeområde.

Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for en økologisk bærekraftig utnyttning av reinbeiteressursene, til gagn for reindriftsbefolkningen og samfunnet for øvrig. Utviklingen og utøvelsen av næringen bør gi grunnlag for trygge økonomiske og sosiale kår for dem som har reindrift som yrke, samtidig som deres rettigheter sikres. Reindriften skal bevares som et viktig grunnlag for samisk kultur, i samsvar med Grunnloven § 110 a og folkerettens regler om urbefolkninger og minoriteter.

Innenfor disse formål skal loven:

1. fastlegge rammer for reindriftsutøvernes rettigheter og plikter,
2. regulere forholdet til andre næringer og samfunnsinteresser,
3. så langt nødvendig regulere det innbyrdes forhold mellom reindriftsutøverne,
4. skape grunnlag for en hensiktsmessig organisering og administrasjon.

Loven gjelder med den begrensning som følger av lov 9. juni 1972 nr. 31 om reinbeiting i henhold til konvensjon av 9. februar 1972 mellom Norge og Sverige om reinbeite.¹

For reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal gjelder reglene i lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal.

Endret ved lover 21 des 1984 nr. 101, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

¹ Etter lov 17 juni 2005 nr. 100 er lovens tittel lov om svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige.

§ 2. Reinbeiteområder, reinbeitedistrikter, beitesoner.

Kongen foretar inndeling i reinbeiteområder av de deler av Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark fylker som skal være åpne for reindrift med slike særlige rettigheter og plikter som fastsatt i denne lovs §§ 3 og 4 og kapittel III. Ved fastlegging av reinbeiteområdene skal det legges vekt på om flyttsamene fra gammel tid har utøvet reindrift der. De utmarksstrekninger (jfr. § 11) som inngår i reinbeiteområdene, er å anse som lovlig reindriffsareal med slike særlige rettigheter og plikter som nevnt i første punktum, med mindre annet følger av særlige rettsforhold.

Reindrifststyret skal dele inn reinbeiteområdene i reinbeitedistrikter og fastsette alders- og kjønnsbestemte vektgrenser for rein og/eller høyeste antall rein som til enhver tid får beite i det enkelte reinbeitedistrikt. Reindrifststyret kan også fastsette beitetid for reinbeitedistrikt eller pålegge områdestyret å gjøre dette. Videre kan reindrifststyret foreta inndeling av et reinbeitedistrikt i beitesoner for bestemte siidaer eller driftsenheter, eller pålegge områdestyret å gjøre dette. Det skal legges vekt på at reinbeiteområder, reinbeitedistrikter og beitesoner får grenser som driftsmessig er naturlige og hensiktsmessige. Det skal også tas hensyn til sedvanemessig beitebruk så langt dette lar seg forene med en forsvarlig og hensiktsmessig samlet løsning.

Videre kan reindrifststyret foreta inndeling i distrikter av de tradisjonelle felles vår-, høst- og vinterbeiter i Finnmark, hvor utnyttelsen har foregått etter sedvanemessig mønster. Det kan også fastsettes beitetider, vektgrenser for rein og/eller høyeste reintall for de nye distrikter.

Med reindrifststyrets godkjenning kan områdestyret regulere tallet på driftsenheter i det enkelte reinbeitedistrikt og også fastsette det høyeste antall rein pr. driftsenhet i distriktet i forhold til de vektgrenser og/eller det dyretall og den beitetid som er fastsatt for distriktet i henhold til annet og tredje ledd. § 8 b tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 3. Vilkår for å utøve reindrift i reinbeiteområde.

Bare personer av samisk ætt som er bosatt i Norge, har rett til å inneha reinmerke eller driftsenhet i reinbeiteområde som fastlagt i § 2. Den som ikke selv ved lovens ikrafttredelse 1. juli 1979 hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 12. mai 1933¹ om reindriften § 1, jfr. § 11, har ikke rett til å inneha reinmerke eller driftsenhet, jfr. §§ 4 og 17, med mindre noen av foreldrene eller besteforeldrene har hatt reindrift som hovednæring.

Den som blir adoptert av noen som har rett til reindrift i samisk reinbeiteområde i medhold av første ledd, får samme rett som dennes egne fødte barn, selv om vedkommende ikke er av samisk ætt.

Den som er gift med noen som utøver reindrift i samsvar med første ledd, men ikke selv fyller vilkårene der, har rett til å utøve reindrift i fellesskap med ektefellen. I tilfelle den berettigede ektefelle dør, har gjenlevende ektefelle adgang til å føre reindriften videre. I tilfelle ekteskapet opphører av annen årsak, bortfaller vedkommendes reindriftsrett. Områdestyret kan likevel etter søknad gi tillatelse til at vedkommende viderefører sin reindrift, om særlige grunner taler for det. Her skal det tillegges vekt hvor lenge ekteskapet har bestått, og om paret har barn sammen som vedkommende har foreldreansvar for.

Kongen avgjør i tvilstilfelle om vilkårene for å utøve reindrift etter første ledd er til stede. Dersom særlige grunner foreligger, kan Kongen samtykke i at person bosatt i Norge som ikke fyller vilkårene etter første ledd får utøve reindrift i reinbeiteområde. Videre kan Kongen gi tillatelse til reindrift for vitenskapelige formål og i forsøksøyemed under offentlig ledelse eller tilsyn. Slike tillatelser kan gis for begrenset tid og knyttes til bestemte vilkår.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 4. Etablering av reindrift. Driftsenhet.

For å begynne som selvstendig næringsdrivende i reindrift i reinbeiteområde kreves det samtykke fra områdestyret gjennom registrering av driftsenhet. Dette gjelder likevel ikke når en driftsenhet udelt går over til ektefellen eller til noen som i rett opp- eller nedstigende linje eller i første sidelinje til og med barn av søsken er beslektet med eieren eller eierens ektefelle, forutsatt at overtakeren fyller vilkårene i § 3. Innehaver av driftsenhet må være myndig. Områdestyret kan likevel i særlige tilfelle gi godkjenning til umyndig søker.

Med driftsenhet forstås en reinjord som eies og drives av én ansvarlig leder, eller av ektefellene i fellesskap, når de begge eier rein i eget merke i hjorden. Slik felles driftsenhet skal innmeldes i samsvar med denne lovs § 19, og innebærer at ektefellene står solidarisk ansvarlig for driften av hele hjorden som hører til driftsenheten. I tilfelle begge ektefeller innehar egen driftsenhet ved ekteskapets inngåelse, kan disse opprettholdes. Ansvarsforholdet er likevel solidarisk som ved felles driftsenhet. Driftsenhetene vil fortsatt bestå om ekteskapet oppløses. En driftsenhet kan også omfatte rein som tilhører leders (ektefellenes) slektninger i rett opp- eller nedstigende linje og i første sidelinje til og med barn av søsken, forutsatt at vedkommende fyller vilkårene i § 3 og ikke selv har driftsenhet. Rein som tilhører flere personer eller familier som utøver reindrift i fellesskap, kan regnes som én driftsenhet hvis områdestyret samtykker. Ingen enkeltperson kan eie rein i mer enn én driftsenhet.

I tilfelle områdestyret gjør bruk av sin adgang i § 2 fjerde ledd til å fastsette høyeste reintall pr. driftsenhet i reinbeitedistrikt, kan det samtidig stilles krav om at minst 51 pst. av flokken skal tilhøre enhetens ansvarlige leder, 75 pst. når ektefellene driver i fellesskap, jfr. annet ledd ovenfor. Slikt vedtak må ha reindrifststyrets godkjenning for å få bindende virkning.

En reineier kan ikke flytte sin reindrift til annet reinbeitedistrikt uten samtykke av områdestyret. Gjelder det flytting til reinbeitedistrikt i et annet reinbeiteområde, ligger avgjørelsen hos styret for dette område.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 5. Vilkår for å utøve reindrift utenfor reinbeiteområde.

Utenfor de reinbeiteområder som opprettes i henhold til § 2, må reindrift ikke utøves uten særskilt tillatelse av Kongen. Slik tillatelse kan bare gis til den som kan legge fram skriftlig samtykke fra vedkommende grunneiere og rettighetshavere som viser at han disponerer tilstrekkelig store og hensiktsmessig avgrensede reinbeitearealer til slik virksomhet. Tillatelse bør ikke gis for villreinområde.

En bør også være varsom med å gi tillatelse for områder som ligger slik til i nærheten av reinbeiteområder at det kan skape konflikter. Tillatelse kan gis for begrenset tid og gjelder under ingen omstendighet etter at beiteretten er falt bort. Det kan settes nærmere vilkår for driften.

Sameiestrekning utenfor reinbeiteområde kan disponeres til tamreindrift ved flertallsvedtak i samsvar med lov 18. juni 1965 nr. 6 om sameige.

Dersom eiere og brukere som rår over den største del av et fjellområde som er høvelig til tamreindrift, ønsker området disponert til slik virksomhet, men hindres i dette av enkelte grunneiere som ikke vil være med, kan bestemmelsen om sams tiltak i lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte § 34 a brukes tilsvarende.

Med Kongens godkjenning kan allmenningstyret for inntil 10 år om gangen gi tillatelse til tamreindrift i bygdeallmenning utenom reinbeiteområde, dersom reindrift kan foregå uten vesentlig skade eller ulempe for de bruksberettigede. Vedtak om slik tillatelse skal ligge til alminnelig ettersyn i 3 måneder etter at det er kunngjort på vanlig måte, herunder innrykket i minst én avis som er alminnelig utbredt i distriktet. Kommer det innen fristens utløp

innsigelse til allmenningstyret fra noen som påstår at reindriften vil være til vesentlig skade eller ulempe for vedkommendes eiendom eller bruk, avgjøres spørsmålet ved skjønn ved jordskifteretten etter tiltak fra allmenningstyret, dersom styret fastholder sitt vedtak.

Om tamreindrift i statsallmenning utenom reinbeiteområde gjelder bestemmelsene i lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova) § 17.

Endret ved lover 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996), 20 juni 2003 nr. 45 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 712).

Kapittel II. Styringsorganer, administrasjon og distriktsplan.

Overskriften endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 6. Reindriftsstyre.

Det opprettes et reindriftsstyre på 7 medlemmer med personlige varamedlemmer der 4 av medlemmene (med varamedlemmer) oppnevnes av Kongen og 3 medlemmer (med varamedlemmer) oppnevnes av Sametinget. Reindriftsstyret er faglig rådgiver for den sentrale reindriftsadministrasjonen, reinforskningen og rettledningstjenesten. Etter Kongens nærmere bestemmelse kan reindriftsstyret også tillegges andre forvaltningsmessige oppgaver og myndighet til å avgjøre visse saker. Reindriftsstyrets virkeområde kan avgrenses til å omfatte reindrift innenfor reinbeiteområder som fastsettes i henhold til § 2.

Ved oppnevning av medlemmer til reindriftsstyret skal det legges vekt på en rimelig geografisk fordeling, allsidige faglige forutsetninger og samfunns erfaring, og mest mulig lik representasjon av begge kjønn. Blant medlemmene skal det være aktive utøvere av reindrift i reinbeiteområde, og reindriften organisasjoner skal ha forslagsrett.

Nærmere bestemmelser om reindriftsstyrets oppgaver, myndighet og arbeidsordning fastsettes av Kongen.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 7. Områdestyre.

I hvert reinbeiteområde som opprettes i henhold til § 2, skal det være et områdestyre på 5 eller 7 medlemmer med personlige varamedlemmer. Fylkestinget oppnevner 3, eventuelt 4 av medlemmene (med varamedlemmer) og Sametinget oppnevner 2, eventuelt 3 av medlemmene (med varamedlemmer). Områdestyret oppnevnes for 4 år av gangen under iaktakelse av samme hensyn som nevnt i § 6 annet ledd.

Nærmere bestemmelser om områdestyrenes gjøremål og myndighet ut over det som følger direkte av loven, fastsettes av Kongen. Kongen kan gi forskrifter om områdestyrenes arbeidsordning.

Kongen kan gi utfyllende forskrifter om valg av områdestyrer, bl.a. for det tilfelle at reinbeiteområdet ikke i sin helhet faller innenfor ett enkelt fylke og om funksjonstiden for medlemmene ved første gangs valg.

Hvis særlige grunner medfører at det ikke er behov for områdestyre i et reinbeiteområde, kan Kongen fritta for oppnevning av områdestyre.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 8. Distriktsstyre og leder.

I hvert reinbeitedistrikt som opprettes i henhold til § 2, skal det være et distriktsstyre valgt av og blant de aktive utøvere av reindrift i distriktet etter forskrift fastsatt av Kongen. Samtidig med valget av medlemmer til distriktsstyret skal det avgjøres hvem som skal være leder og nestleder.

Distriktsstyret ved lederen representerer reinbeitedistriktets interesser og kan bl.a. inngå forlik, saksøke og saksøkes på vegne av reineierne i distriktet i felles anliggender.

Det påligger distriktsstyret å føre fortegnelse over distriktets reieiere og tallet på rein. Styret skal påse at reindriften i distriktet foregår i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og kan påby og iverksette samling, merking, skilling og telling av rein dersom reieierne ikke blir enige og selv gjennomfører slike tiltak.

I hvert reinbeitedistrikt skal det opprettes en distriktskasse. Alle reieiere i distriktet plikter å betale avgift til distriktskassen. Avgiftens størrelse fastsettes av reindriftsstyret og utliknes av distriktsstyret på de enkelte reieiere. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Distriktskassens midler skal dekke distriktsstyrets og lederens alminnelige utgifter til administrasjon, reiser og liknende og kan også brukes til andre fellesutgifter for distriktet.

Kongen kan når særlige grunner foreligger fritta et reinbeitedistrikt for plikten til å opprette distriktsstyre og distriktskasse. Kongen kan også gi nærmere regler om distriktsstyrets arbeidsoppgaver og arbeidsform.

Endret ved lover 26 juni 1992 nr. 86, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 8a. Distriktsplan.

Som ledd i kontrollen med etablering, drift og reintall skal distriktsstyret utarbeide en distriktsplan. Planen skal inneholde:

1. opplysning om vektstruktur for kjønns- og aldersgrupper av rein og/eller fordeling av distriktets samlede reintall på de godkjente driftsenheter. I samsvar med dette skal planen omfatte en samlet strategi for utnytting av distriktets tilgjengelige beiteressurser.
2. angivelse av flyttemønsteret i distriktet.
3. oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler, herunder også antall terrenggående kjøretøyer samt eventuell tidsbegrenset bruk av helikopter eller annet luftfartøy. Løyper for terrenggående barmarkskjøretøy skal også gå fram av planen.
4. oversikt over alle gjerder og anlegg av permanent art, og så vidt mulig også gjerder og anlegg av midlertidig art.
5. eventuell inndeling i beitesoner, jfr. § 2 annet ledd.

Arealdisponeringene skal kartfestes.

Distriktsplanen skal forelegges berørte kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn til uttalelse før styret fremmer planen for distriktets årsmøte til behandling og vedtak. Det kan fastsettes en frist for å avgi uttalelse som ikke må settes kortere enn 30 dager. Vedtatt distriktsplan må stadfestes av områdestyret for å bli bindende. I tilfelle distriktet ikke får utarbeidet og vedtatt distriktsplan, skal områdestyret av eget tiltak utarbeide og vedta plan for vedkommende distrikt, etter å ha hørt berørte kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn. En slik plan må stadfestes av reindriftsstyret for å bli bindende.

Stadfestet distriktsplan sendes berørte kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn til orientering.

Tilføyd ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 8b. Virkning av distriktsplan og brudd på planen.

Alle driftsenheter i reinbeitedistriktet plikter å følge stadfestet distriktsplan.

Vesentlige brudd på distriktsplan kan medføre pålegg om tvangstiltak i medhold av § 34 annet ledd.

Har enheten ført på beite rein med vekt som avviker fra de fastsatte vektgrenser og/eller flere rein enn det reintall enheten er tildelt etter stadfestet distriktsplan, jfr. § 2 annet og tredje ledd, kan distriktsstyret også pålegge driftsenheten ressursavgift. Avgiftsnivået fastlegges av

reindriftsstyret ved forskrift. Vedtak om å pålegge avgift må stadfestes av områdestyret for å kunne iverksettes.

Etter krav fra distriktsstyret kan også områdestyret i første instans gjøre vedtak om å pålegge ressursavgift, om det finnes godtgjort at driftsenhet i annet distrikt har ført på beite rein med vekter som avviker fra de fastsatte vektgrenser og/eller flere rein enn tillatt, til skade for det distrikt som fremmer kravet, uten at styret i enhetens hjemdistrikt har foretatt seg noe for å rette opp forholdet.

Stadfestet vedtak om ressursavgift er tvangsgrunnlag for utlegg. Utlegg kan tas i bidrag fra offentlig tilskuddsorgan uavhengig av dekningsloven § 2-4.

Innbetalt ressursavgift tilfaller distriktets reindriftsfond, jfr. § 32. Dersom reindriftsfond for distriktet ikke finnes tilfaller avgiften områdefondet. Områdestyret kan gjøre vedtak om at avgift skal tilfalle områdefondet eller fond i nabo-distrikt, om særlige grunner tilsier dette.

Tilføyd ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

Kapittel III. Hva retten til å utøve reindrift omfatter.

§ 9. Generelt om retten til å utøve reindrift.

Retten til å utøve reindrift i reinbeiteområde er en bruksrett som uten hensyn til hvem som eier grunnen og så langt ikke det følger av særlige rettsforhold, omfatter:

1. rett til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier,
2. rett til beite for rein,
3. rett til anbringelse av anlegg som trengs til reindriften,
4. rett til brensel og trevirke,
5. rett til jakt, fangst og fiske,

med det nærmere innhold som følger av de følgende paragrafer i dette kapittel.

Rett til reindrift på fremmed eiendom utenfor slike reinbeiteområder som er fastsatt i henhold til § 2 omfatter slik rett som nevnt under nr. 1-3, jfr. §§ 10-12 dersom ikke annet følger av den avtale som retten til å utøve reindrift bygger på.

§ 10. Opphold, ferdsel og flyttleier.

Retten til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier har følgende innhold:

1. adgang til å la reinen oppholde seg i utmark under forsvarlig tilsyn og adgang til der å disponere grunn til nødvendige hytter og gammer for folk og til buer og stillinger som trengs til oppbevaring av løssøre og matvarer,
2. adgang til mot vederlag å få utvist tomt til bolig dersom reindriftsutøveren ikke på annen måte kan skaffe seg bolig som er nødvendig av hensyn til en rasjonell utøvelse av reindriften. Kan ikke partene bli enige om at forutsetningene for å kreve utvisning av tomt er til stede, eller om stedsvalg, størrelse og avgrensing, vilkår og vederlag, avgjøres dette ved skjønn ved jordskifteretten,
3. adgang til bruk av nødvendige fremkomst- og transportmidler i samsvar med stadfestet distriktsplan, jfr. § 8 a første ledd. Bruk av terrenggående kjøretøy på bar mark skal begrenses mest mulig, og skal så langt mulig foregå i faste løyper som er kartfestet i planen. Motorisert ferdsel eller flyging inn i område fredet i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern (naturvernloven) skal foregå i samsvar med fastsatte forskrifter om vern. Nærmere regler om slik ferdsel i fredet område kan fastsettes ved forskrift av vedkommende forvaltningsmyndighet i samråd med distriktsstyret og områdestyret.

4. adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen.

Reindriftens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter skjønn ved jordskifteretten, hvis enighet ikke oppnås. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttlei skal overlates til skjønnet.

Grunnen som er tatt i bruk eller utvist og bygninger og anlegg som er oppført med hjemmel i denne paragrafs nr. 1 eller 2 kan ikke uten godkjenning av Kongen og samtykke fra grunneieren brukes til annet formål enn reindrift eller overdras til andre enn utøvere av reindrift og som fyller forutsetningene under nr. 1 og nr. 2.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 11. Beiteretten.

Retten til beite for rein gir adgang til å la reinen beite i fjellet og i annen utmarksstrekning, herunder også tidligere dyrket mark og slåtteng som ligger for seg selv uten tilknytning til bebodde områder eller dyrkede arealer i drift, dersom de ikke er holdt i hevd og heller ikke er i bruk som kulturbeite, med mindre arealet er inngjerdet med gjerde som freder for rein. Kongen kan gi nærmere bestemmelser om hva som skal forstås med gjerde som freder for rein.

Kongen kan gjøre vedtak om at bestemte barskogstrekninger skal være fredet for reinbeiting i en viss tid, når dette anses påkrevet av hensyn til skogens foryngelse eller gjenvekst. Kongen kan også i andre tilfelle gjøre vedtak om freding av nærmere bestemte områder når særlige hensyn tilsier dette. Fredingsvedtak kan også gjøres gjeldende for flytting med rein.

Områder som blir fredet for reinbeiting bør kompenseres ved utleggelse av tilsvarende beitearealer hvor dette er mulig.

§ 12. Gjerder og andre anlegg.

Retten til å anbringe anlegg som trengs til reindriften gir adgang til å føre opp arbeids- og sperregjerder, slakteanlegg, broer og andre anlegg som er nødvendige for reindriften. Gjerder og anlegg må ikke plasseres slik at de virker unødig skjemmende eller er til vesentlig skade eller ulempe for grunneieren eller for andre rettmessige interesser.

Gjerder og anlegg som skal bli stående ut over en sesong, kan ikke oppføres uten godkjenning av Kongen. Godkjenning av større anlegg kan først gis etter en fagkyndig vurdering av de samlede miljømessige virkninger, sammenholdt med de reindriftsfaglige behov for anlegget. Hvis ikke grunnens eier og eventuelle bruksberettigede gir sitt samtykke, kan Kongen gi tillatelse til utføring av anlegget mot vederlag etter skjønn ved jordskifteretten for skade og ulempe.

Gjerder og anlegg som ikke er i samsvar med første og annet ledd, kan områdestyret kreve fjernet eller endret av den som er ansvarlig. Er dette ikke etterkommet innen en fastsatt frist, kan reindriftsagronomen iverksette riving eller endring umiddelbart. Områdestyret kan delegere sin myndighet etter dette ledd til reindriftsagronomen. Utgifter ved tiltak etter dette ledd skal bæres av den ansvarlige og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og andre anlegg skal plasseres og utformes, derunder om gjerdematerialer m.m. Kongen kan også gi bestemmelser om vedlikehold av permanente gjerder og anlegg og om plikt til å ta bort gjerder og anlegg som ikke holdes i forskriftsmessig stand eller som ikke lenger er i bruk.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 13. Brensel og trevirke.

Retten til brensel og trevirke gir adgang til, til eget bruk i forbindelse med lovlig utøvelse av reindrift å ta lauvtrær, busker, einer, vidjer, bjørkeris, selvtørrede bartrær og tørt vindfall, nedfalne greiner og kvister, stubber, never og bark, både på offentlig og privat eiendom når virket skal brukes til:

- a) brensel,
- b) gammer, koier, buer eller stillinger for oppbevaring av løsøre og matvarer,
- c) teltstenger, redskaper og enklere bruksting,
- d) arbeidsgjerder (trøer, ringgjerder),
- e) garving.

Friskt lauvtrevirke og friske busker må ikke tas så fremt der på stedet eller i nærheten finnes annet virke som er tjenlig for formålet.

Skogeieren kan kreve betaling for friske lauvtrær som tas i privat skog, men ellers kan det ikke kreves betaling for virke som rettmessig blir tatt i medhold av denne paragraf. Det skal uten opphold gis melding til grunneieren om uttak av trevirke som han kan kreve betaling for. Oppnås ikke enighet om betalingen, kan beløpets størrelse kreves fastsatt ved skjønn ved jordskifteretten.

Så langt det fremstiller seg som nødvendig av hensyn til skogens bevaring, foryngelse eller gjenvekst eller fordi det er mangel på trevirke i distriktet, kan Kongen ved forskrift begrense eller helt forby uttak av trevirke i nærmere bestemte områder og derunder bl.a. bestemme at friskt virke bare kan tas etter utvisning.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996). Endres ved lov 17 juni 2005 nr. 85 (i kraft 1 juli 2006 iflg. res. 12 mai 2006 nr. 509).

§ 14. Jakt, fangst og fiske.

Retten til jakt, fangst og fiske gir adgang til i forbindelse med lovlig utøvelse av reindrift i reinbeiteområde å drive jakt, fangst og fiske i statsallmenning og i ikke særskilt matrikulert statseiendom innenfor det reinbeitedistrikt hvor reindriften foregår, på samme vilkår som gjelder for personer som er fast bosatt i den kommune, bygd eller grend hvor allmenningen eller statseiendommen ligger. I statens matrikulerte skoger og høyfjellsstrekninger innenfor reinbeiteområde skal reindriftnutøvernes adgang til jakt, fangst og fiske være som den har vært fra gammelt av.

Kongen kan gjøre vedtak om at utøverne av reindriftnæringen skal ha enerett til bruk av bundne redskaper til fangst av fisk i nærmere bestemte vann og elvestrekninger i andre statseiendommer enn statsallmenningene. Kongen kan også gjøre vedtak om at visse vann og elvestrekninger i eiendommer som nevnt i foregående punktum skal være forbeholdt til bruk for dem som utøver reindrift.

For jakt, fangst og fiske som drives etter bestemmelsene i denne paragraf, skal det ikke betales leie eller kortavgift.

Endres ved lov 17 juni 2005 nr. 85 (i kraft 1 juli 2006 iflg. res. 12 mai 2006 nr. 509).

§ 15. Utnytting av eiendom i reinbeiteområde.

Grunneier eller bruksberettiget må ikke utnytte sin eiendom i reinbeiteområde på en slik måte at det er til vesentlig skade eller ulempe for reindriftnutøvelse i samsvar med denne lov. Første punktum er likevel ikke til hinder for vanlig utnytting av eiendommen til jordbruk, skogbruk eller annen utnytting av utmark til landbruksformål.

Før tiltak som kan bli til vesentlig skade eller ulempe for reindriftnutøvelsen blir satt i verk, skal varsel gis til vedkommende distriktsstyre. Varsel skal gis senest tre uker før planlagt

iverksetting. Om varsel ikke er gitt, eller partene er uenige om tiltaket rammes av bestemmelsen i første ledd, kan områdestyret nedlegge forbud mot iverksetting inntil overenskomst er inngått eller til jordskifteretten har behandlet saken.

Spørsmål om et tiltak kommer i strid med denne paragrafs første ledd, kan avgjøres på forhånd ved skjønn ved jordskifteretten. Skjønnen kan også avgjøre hvordan og på hvilke vilkår tiltaket kan gjennomføres. Skjønn kan kreves av den som akter å sette et tiltak i verk eller av distriktsstyret ved lederen. Er distriktsstyre ikke opprettet, kan skjønn kreves av reindriftsutøver i distriktet som vil bli berørt av tiltaket.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

Kapittel IV. Merking av tamrein, registrering av reinmerker m.m.

§ 16. *Plikt til merking av tamrein.*

All tamrein skal være merket i samsvar med reglene i dette kapittel og utfyllende forskrifter.

Reinen skal merkes med eierens registrerte merke innen 31. oktober det år den er født. Områdestyret kan i særlige tilfelle samtykke i at denne frist overskrides, men ikke under noen omstendighet ut over 31. mai det påfølgende år. Utenfor reinbeiteområdene kan departementet eller den det bemyndiger gi slikt samtykke. Det må påses at slik utsatt merking skjer i kontrollerte former og under forsvarlige vær- og temperaturforhold.

Reineierens eiendomsrett til rein som ikke er merket på foreskrevet måte og således ikke er identifiserbar, eller som ikke er merket innen den fastsatte frist, faller bort og overføres umiddelbart til fellesskapet. Slik rein skal omsettes etter nærmere bestemmelse fastsatt av reindriftsstyret, og inntekten tilfaller fondet i vedkommende reinbeitedistrikt. Om distriktsfond ikke er opprettet, eller reinens tilhørighet finnes tvilsom, kan områdestyret bestemme at verdien skal tilfalle områdefondet. Utenfor reinbeiteområde skal inntekten anvendes til formål i reindriftnæringen etter reindriftsstyrets nærmere bestemmelse.

Utenfor reinbeiteområde kan departementet i særlige tilfelle fritta reineier for plikten til å merke reinen, om dette finnes forenlig med ordnet drift og andre berørte interesser.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 17. *Registrering av reinmerke.*

Alle selvstendige næringsdrivende i reindrift kan kreve å få registrert ett reinmerke. Ektefeller som driver reindrift i fellesskap kan kreve å få registrert ett reinmerke hver for seg og ett merke til hvert barn.

Flere personer som utøver reindrift i fellesskap i reinbeiteområde kan bruke ett felles merke på dyrene, dersom områdestyret samtykker i at deres rein regnes som en driftsenhet (jfr. § 4 annet ledd).

Andelslag, aksjeselskap, allmennaksjeselskap eller liknende sammenslutning har bare krav på å få registrert ett reinmerke.

Det er et vilkår for å få registrert, inneha og bruke reinmerke at søkerens rein inngår i godkjent driftsenhet som enten er registrert i vedkommendes navn, eller annen person som nevnt i § 4 annet ledd eller § 3 tredje ledd.

Reinmerke kan ikke tas i bruk til merking av rein før det er registrert. Viser det seg at et registrert reinmerke er av slik form at det kan forveksles eller misbrukes, kan registreringsmyndigheten kreve merket forandret eller slettet.

Endret ved lover 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996), 13 juni 1997 nr. 44 (i kraft 1 jan 1999 iflg. res. 17 juli 1998 nr. 615).

§ 18. Utfyllende bestemmelser om reinmerker.

Kongen kan fastsette nærmere regler om reinmerker, om registrering og sletting av reinmerker, og om overføring av retten til reinmerke ved innehaverens død.

Kongen kan videre fastsette nærmere regler om fremgangsmåten av merking av rein og om ommerking i forbindelse med eierskifte. I reglene kan det gis bestemmelser om hvordan det skal forholdes med umerket reinkalv som er kommet inn i flokk som tilhører andre enn kalvens eier.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

Kapittel V. Alminnelige regler om utøvelsen av reindriften.

§ 19. Melding om reindriften.

Den som vil gjøre bruk av sin adgang til å utøve reindriften i samsvar med denne lov, skal gi melding om dette til områdestyret v/reindriftsagronomen før han tar til med driften. Gjelder det reindriften utenfor de reinbeiteområder som er fastsatt i medhold av § 2, skal meldingen gis til departementet.

Senere skal det så lenge driften fortsetter gis melding hvert år til distriktsstyret v/lederen i det distrikt hvor driften foregår. For reindriften utenfor reinbeiteområder skal meldingen sendes til departementet.

Kongen gir nærmere regler om hvilke opplysninger meldingen skal inneholde og om fristen for å gi melding m.v. Kongen kan hvis han finner det påkrevet pålegge reindriftsutøverne å gjennomføre telling av rein på slik måte som Kongen bestemmer.

Etter nærmere regler fastsatt av Kongen skal distriktsstyret v/lederen gi melding til områdestyret om den reindriften som foregår i reinbeitedistriktet, bl.a. om tallet på rein, hvem som til enhver tid utøver reindriften i distriktet og om størrelsen av de enkelte driftsenheter. Områdestyret skal på samme måte gi melding til departementet om reindriften i reinbeiteområdet.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 20. Reineiers driveplikt.

Innehaver av driftsenhet og øvrige reineiere i driftsenhet plikter å sørge for at reindriften utøves på en faglig forsvarlig måte i samsvar med gjeldende lov og forskrift. Reinen skal til enhver tid være under forsvarlig kontroll, og skal holdes på lovlig beite, jfr. § 2, stadfestet distriktsplan etter § 8 a, og § 11.

Innehaver av driftsenhet skal ha reindriften som yrke og hovedvirksomhet. For ektefeller som innehar driftsenhet i fellesskap i henhold til § 4 annet ledd, gjelder dette minst én av ektefellene.

I tilfelle innehaver av driftsenhet går over i annet yrke eller annen hovedvirksomhet, eller utøver reindriften i annet reinbeitedistrikt eller i utlandet, kan vedkommende ivareta driveplikten for en periode av inntil 2 år ved å tilsette en reindriftskyndig fullmektig til å forestå driften. Slik fullmakt skal meldes til distriktsstyret og områdestyret. Områdestyret kan underkjenne fullmakten om fullmektigen åpenbart ikke fyller de faglige krav til å forestå driften på forsvarlig måte. Innen utløpet av 2 år må innehaveren enten selv overta driftsenheten eller overføre den til noen som fyller vilkårene i § 4 første ledd, eller avvikle driftsenheten. Områdestyret kan i særlige tilfelle gi samtykke til å forlenge fullmaktsforhold ut over 2 år, etter å ha hørt distriktsstyret.

Finner områdestyret at innehaver av driftsenhet eller andre reineiere i driftsenhet forsømmer sin driveplikt, ikke overholder fastsatt vektgrense for kjønns- og aldersgrupper av rein i distriktet og/eller vedtak om maksimalt reintall for driftsenhet, eller på annen måte innretter seg eller opptrer slik at det er til vesentlig skade for næringen eller andre rettighetshavere, kan det etter å ha hørt distriktsstyret gjøre vedtak om å redusere, avvikle eller overføre driftsenheten, jfr. § 34.

Endret ved lover 26 juni 1992 nr. 86, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 21. Sammenblanding av rein.

Reineier som får fremmed rein inn i sin flokk, skal snarest mulig melde fra om dette til reinens eier eller til lederen i det distrikt hvor reinen antas å høre hjemme. Han skal så vidt mulig ha tilsyn med den fremmede rein inntil eieren kan ta vare på den.

Reineier som får kjennskap til at han har rein i en annens reinflokk, skal snarest mulig sørge for at det blir tatt vare på reinen. Han plikter dessuten å dekke sin del av kostnadene som sammenblandingen har ført med seg. I mangel av enighet fastsettes kostnadenes størrelse og eventuelle fordeling med bindende virkning av områdestyret i det område hvor sammenblandingen har funnet sted. Reindriftsstyret kan fastsette rettledeende takster.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 22. Skilling av sammenblandet rein.

Etter krav fra reineier eller av eget tiltak kan distriktsstyret, eventuelt områdestyret, kreve skilling av rein som er blandet sammen. Når særlige grunner tilsier det kan reindriftsagronomen og reindriftssjefen også kreve slik skilling av rein. Skilling av rein kan ikke kreves gjennomført i kalvingstiden og paringstiden med mindre særlige sterke grunner foreligger og skilling kan gjennomføres uten vesentlige ulemper.

Enhver reineier som har rein i flokken, plikter å medvirke til at påbudt skilling kan bli gjennomført. Unnlater eller motvirker en reineier å medvirke til at skilling kommer i stand, kan distriktsstyret v/lederen eller områdestyret sette i verk samling og skilling på reineierens bekostning. Utgifter til dette er tvangsgrunnlag for utlegg.

Endret ved lover 26 juni 1992 nr. 86, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 23. Varsel om samling av rein. Kontroll.

Enhver reineier i hvis reinflokk det skal foretas samling for merking, slakting eller utskilling, skal i god tid i forveien underrette lederen. Lederen skal underrette lederne i de tilstøtende reinbeitedistriktene og reindriftsagronomen.

Lederen og andre medlemmer av distriktsstyret, reindriftsetatens tjenestemenn, politi og representanter for reineierne har rett til å foreta kontroll av reinmerker.

Kongen kan gi nærmere regler til utfylling av denne paragraf, bl.a. om tilpassing av bestemmelsene når det gjelder reindrift utenfor reinbeiteområdene.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 24. Fjerning av ulovlig beitende rein.

Reineieren skal omgående sørge for at rein som oppholder seg utenfor beiteareal hvor den har lovlig adgang til å beite til den tid det er tale om, blir fjernet og overført til beiteareal hvor den lovlig kan være.

Hvis reineieren forsømmer sin plikt etter første ledd med hensyn til rein som beiter ulovlig innenfor reinbeiteområde fastsatt i henhold til § 2, kan distriktsstyret, områdestyret eller tjenestemann i reindriftsetaten som er bemyndiget til det, gi eieren pålegg om utdriving til

lovlig beiteareal innen en bestemt frist. Etterkommer ikke reineieren påbudet påligger det den som har gitt pålegget å sørge for at det blir effektivt for reinerens regning.

Forsømmer reiner sin plikt etter første ledd med hensyn til rein som beiter ulovlig utenfor reinbeiteområde fastsatt i henhold til § 2, påligger det så vel tjenestemann i reindriftsetaten som fylkesmannen og politiet å utferdige pålegg som nevnt i foregående ledd og eventuelt sørge for at det blir effektivt, så fremt det forlanges av noen fornærmet eller allmenne hensyn tilsier det. Hører den ulovlig beitende rein hjemme i reinbeiteområde, har områdestyret og distriktsstyret samme plikt som de nevnte tjenestemenn.

Er den rein som beiter ulovlig blandet sammen med lovlig beitende rein, skal utskilling foretas for utdriving.

Etter pålegg av myndighet som nevnt i tredje ledd plikter alle som har rein i det aktuelle området å medvirke til at utdriving kan gjennomføres.

Dersom det er nødvendig for å skaffe bevis for hvem som eier den ulovlig beitende rein eller for å få dekket utgiftene ved utdrivingen, kan et passende antall rein avlives eller fanges inn og eventuelt selges av myndighet som nevnt i tredje ledd.

Dersom utdriving av ulovlig beitende rein ikke lar seg gjennomføre og vedkommende reiner ikke bringer forholdet i orden innen en frist som fastsettes av områdestyret eller noen tjenestemann som nevnt i tredje ledd, kan områdestyret, tjenestemann i reindriftsetaten og utenfor reinbeiteområdene også fylkesmannen gjøre vedtak om å avlive reinen eller realisere den for eierens regning.

Utgifter som påløper i forbindelse med tiltak etter denne paragraf er tvangsgrunnlag for utlegg.

Endret ved lover 26 juni 1992 nr. 86, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

Kapittel VI. Ansvar for skade. Erstatning.

§ 25. Objektivt og felles ansvar.

Med de unntak og lempninger som er fastsatt i denne lov, er eier av tamrein ansvarlig for skade reinen volder uten hensyn til skyld.

For skade som volder av rein i reinbeitedistrikt er samtlige reinere som utøver reindrift i distriktet ansvarlige en for alle og alle for en. Er slik skade voldt utenfor reinbeitedistrikt av rein som må antas å tilhøre reinere som utøver reindrift i nærliggende distrikt, er de reinere som utøver reindrift i vedkommende distrikt på samme måte solidarisk ansvarlige overfor skadelidte. Kongen kan avgrense det område utenfor bestemt reinbeitedistrikt hvor slikt solidarisk ansvar skal gjelde.

For skade som volder av rein som tilhører noen som i henhold til § 5, jfr. fjellovens § 17, utøver reindrift utenfor reinbeitedistrikt, er de som utøver reindrift innenfor område hvor den skadegjørende rein antas å høre hjemme, ansvarlig en for alle og alle for en.

Krav om erstatning for skade i henhold til annet ledd kan rettes mot vedkommende reinbeitedistrikts distriktsstyre v/lederen eller direkte mot eieren av den rein som har voldt skaden.

Erstatning som blir pålagt reinbeitedistriktet ved distriktsstyret, skal distriktets årsmøte utlikne på distriktets reinere i forhold til hver enkelt reiners dyretall, men slik at reiner som godtgjør at hans rein ikke har medvirket til skaden, ikke kan pålegges å utrede noen del av erstatningen. Utliknet erstatningsbeløp er tvangsgrunnlag for utlegg.

Godtgjøres det at det er rein fra annet distrikt som har voldt eller medvirket til skaden, kan regress gjøres gjeldende overfor dette i samsvar med reglene i denne paragraf.

Endret ved lover 26 juni 1992 nr. 86, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 26. Lempninger i ansvaret etter § 25.

Bestemmelsene i § 25 om erstatningsansvar uten hensyn til skyld skal ikke gjelde skade som voldes under lovlig flytting, opphold eller beiting på flyttlei eller beiteområde i fjell eller utmark som nevnt i § 11 dersom det ikke er tale om skade som i vesentlig grad overstiger det som må anses som en påregnelig følge av en rasjonell og forsvarlig drift, eksempelvis fordi adgangen til reinbeite m.v. er brukt på slik måte at noen grunneier eller bruksberettiget er blitt særskilt belastet på bufebeite eller skog.

Bestemmelsene i § 25 om ansvar uten hensyn til skyld skal heller ikke gjelde skade som rein under ellers lovlig opphold volder på avskåren avling, deriblant høy i såte, stakk eller hesje dersom ikke avlingen er beskyttet ved gjerde som freder mot rein eller på annen forsvarlig måte.

I reinbeitedistrikt som omhandlet i § 2 kan så vel distriktsstyret som den enkelte reineier i mangel av minnelig overenskomst få avgjort ved skjønn ved jordskifteretten om han skal ha adgang til å føre opp gjerde til støtte for sin driveplikt og sikring mot erstatningsansvar. Jordskifteretten skal i tilfellet bestemme hvor gjerdet skal plasseres og hvordan det skal utføres. Jordskifteretten kan også pålegge vedkommende grunneier å bære en rimelig del av kostnadene med oppføring av gjerdet og fremtidig vedlikehold i forhold til den nytte han for sin del vil ha av tiltaket.

På samme måte kan en grunneier kreve avgjort ved skjønn ved jordskifteretten om noen del av utgiftene ved oppføring av stengsel som nevnt i § 11 og i denne paragrafs annet ledd bør utliknes på reineierne.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 27. Erstatningsskjønn.

I mangel av enighet som er bekreftet skriftlig av reinens eier eller distriktsstyret ved lederen, avgjøres krav om erstatning for skade voldt av rein ved skjønn ved jordskifteretten, eller tingretten.

Krav om skjønn bør fremsettes snarest mulig. I kravet om skjønn skal det gis så vidt mulig nøyaktige opplysninger om tid og sted for skadevoldelsen, skadens art og omfang og erstatningskravets størrelse. Det bør så vidt mulig gis opplysninger som kan ha betydning for å fastslå hvem som eier den rein som har gjort skaden. Eventuelle vitner og andre bevis bør også oppgis.

Rettsformannen skal snarest mulig foreta befarings etter at krav om skjønn er innkommet. Med på befaringsen skal være representant fra vedkommende kommune og reindriftsetaten, for å bistå rettsformannen med faglige vurderinger. Om mulig skal også lederen i vedkommende reinbeitedistrikt være med, foruten den som har krevet skjønn. Er det åpenbart at det ikke er skjedd noen skade voldt av rein kan rettsformannen avvise saken av eget tiltak.

Skjønnen skal fremmes så snart som mulig. Gjelder det skade voldt av rein som antas å høre hjemme i reinbeitedistrikt, skal distriktsstyret ved lederen alltid innkalles til skjønnet.

Skjønnsbestyreren kan på et hvert trinn av saksbehandlingen forsøke megling med sikte på å oppnå en minnelig ordning.

Skjønnen skal vurdere om skaden er voldt av rein og er av slik art at den kan kreves erstattet og i tilfelle taksere skaden og fastsette erstatningsbeløpet.

Endret ved lover 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996), 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416).

Kapittel VII. Forskjellige bestemmelser.

§ 28. Ferdsel i område hvor tamrein beiter.

De som ferdes i område hvor tamrein beiter plikter å vise hensyn og opptre med varsomhet slik at reinen ikke unødig uroes eller skremmes under beiting, flytting m.v. Særlig hensyn skal vises i forbindelse med reinens brunsttid, kalving, merking, skilling og slakting.

Områdestyret kan, etter anmodning fra vedkommende distriktsstyre, stille vilkår for eller nedlegge tidsbegrenset forbud mot større arrangement, idrettsstevne, jakthundprøve eller liknende virksomhet som kan være til særlig skade for reindriften. Vedtaket må gjelde et bestemt angitt område, og kan bare fattes etter at grunneier og kommune er hørt. Gjelder vedtaket et konkret arrangement, skal også arrangør høres. I slike tilfeller kan områdestyret delegerer sin myndighet etter dette ledd til reindriftsagronomen.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 29. Hunder.

Om sikring av hund, opptak av løs hund, avlaving av hund, reaksjoner mot hundeholderen mv. gjelder hundeloven.

Hundens eier og besitter plikter en for begge og begge for en å yte erstatning for skade som hunden volder på tamrein og for utgifter og ulemper som påføres reinens eier ved at hunden urettmessig jager eller skremmer rein under lovlig opphold eller flytting, uten hensyn til skyld.

Endret ved lover 26 juni 1992 nr. 86, 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996), 4 juli 2003 nr. 74 (i kraft 1 jan 2004).

§ 30. Opptaing av reinlav. Reinfarming m.v.

Kongen kan ved forskrift regulere opptaignen av reinlav i reinbeitedistrikt og for nærmere avgrenset område helt forby opptaing av reinlav dersom dette anses nødvendig av hensyn til reindriften.

Kongen kan ved forskrift nedlegge forbud mot at beiteressurser i reinbeitedistrikt tas i bruk til noen form for produksjon av rein, av andre enn de som fyller vilkårene i § 3.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 31. Ekspropriasjon.

Kongen kan kreve avstått til staten grunn og rettigheter, herunder rettigheter som følger av kapittel III, samt rett til erstatning for skade voldt av rein, når dette finnes nødvendig av hensyn til reindriften innenfor reinbeiteområde som omhandlet i § 2 og det må regnes med at inngrepet utvilsomt vil være til mer gagn enn skade.

Gjelder saken avståelse av rettigheter som følger av kapittel III, kan saksøkeren fritas for å erstatte saksøktets sakskostnader så fremt saksøkte etter forhandlinger har avslått eller unnlatt å svare på et tilbud, og han ved skjønnsavgjørelsen ikke oppnår mer enn tilbudet. For øvrig gjelder sakskostnadsreglene i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 32. Reindriftsfond.

Særskilt for hvert reinbeiteområde som opprettes i henhold til § 2 skal det være reindriftsfond felles for området eller for flere reinbeitedistrikter i fellesskap eller for enkelt reinbeitedistrikt.

Etter nærmere bestemmelse av Kongen blir midler tilhørende bestående reindriftingsfond i henhold til lov 12. mai 1933¹ om reindriften og andre fond til reindriftings fremme å overføre til fondet. Inn i fondet går dessuten utbytte av umerket og uidentifiserbar rein i henhold til § 16 tredje ledd. Videre tilføres fondet ressursavgift for overbeiting, pålagt av distriktsstyret i medhold av § 8 b tredje ledd.

Reindriftingsfondets midler skal brukes til fremme av reindriftnæringen i reinbeiteområdene.

Kongen gir nærmere regler om fondet, derunder om forvaltning og disponering av midlene og om hvilke formål som skal kunne tilgodeses.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

1 Nr. 3.

§ 33. Utfyllende forskrifter.

Kongen kan fastsette nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne lov, således eksempelvis påbud og nærmere regler om telling av rein og om meldeplikt angående reindrift, om fremgangsmåten ved valg av tillitsmenn m.v.

§ 34. Tvangstiltak.

Enhver reieneier og innehaver av driftsenhet plikter å rette seg etter vedtak fattet av distriktets organer, områdestyret, reindriftingsstyret eller annen overordnet myndighet, når dette er gjort med hjemmel i denne lov eller forskrift gitt i medhold av denne.

Områdestyret eller reindriftingsstyret kan gjøre vedtak om tvangstiltak ved vesentlig brudd på lovlige vedtak. Vedtak om tvangstiltak kan gå ut på at det foretas nødvendig arbeid med rein eller reinflokk for eiers regning. Tvangstiltak kan også gå ut på å redusere, avvikle eller overføre driftsenhet.

Rettslig prøvelse av lovmessigheten av vedtaket er betinget av at klageadgangen er benyttet. Søksmål må være reist senest en måned etter at melding om avgjørelse av klagen er sendt vedkommende.

Reindriftingsorganenes vedtak om tvangstiltak er tvangsgrunnlag, og kan fullbyrdes etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven.

Utgifter ved tiltak etter denne paragrafen skal bæres av reieneieren og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Tilføyd ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 35. Forholdet til forvaltningsloven.

Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) gjelder for Kongens, departementets, fylkestingets, reindriftingsstyrets, områdestyrets, reindriftssjefens og reindriftingsagronomens behandling av saker etter loven her. For saker som behandles av distriktsstyret gjelder forvaltningsloven så langt dette er fastsatt i forskrift.

Tilføyd ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996).

§ 36. Straffansvar.

Overtredelse av denne lov eller av forskrifter, pålegg, forbud eller andre bestemmelser som er gitt eller opprettholdt i medhold av loven, straffes med bøter så fremt forholdet ikke rammes av noen strengere straffebestemmelse. Forsøk straffes likt med fullbyrdet forseelse. Også uaktsom overtredelse og medvirkning er straffbar.

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996), endret paragraftall fra § 34.

§ 37. Ikrafttreden.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.¹

Fra samme tid oppheves lov 12. mai 1933² om reindriften og lov 31. mai 1935³ om tillegg til lov om reindriften av 12. mai 1933.

Bestemmelser som er gitt i medhold av den tidligere lov skal fortsatt gjelde så fremt de ikke kommer i strid med denne lov.

- - -

Endret ved lov 23 feb 1996 nr. 7 (i kraft 1 juli 1996), endret paragraftall fra § 35.

- 1 Fra 1 juli 1979 iflg. res. 22 juni 1979 nr. 3372.
- 2 Nr. 3.
- 3 Nr. 4.